

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ СТРАТЕГІЧНОГО ЛОГІСТИЧНОГО КОНТРОЛІНГУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Русановська О.А.

Національний університет «Львівська політехніка»

Встановлено сутність стратегічного логістичного управління. Виявлено місце контролінгу в межах даного управління. Проведено дослідження логістики машинобудівної промисловості України. Продемонстровано поєднання PEST-аналізу та аналізу фінансово-економічних показників підприємства як способу отримання вихідної контролінгової інформації про функціонування промисловості чи підприємства та логістичних процесів в них. Визначено основні види логістичних стратегій в сучасній ситуації.

Ключові слова: стратегічне управління, контролінг, PEST-аналіз, аналіз фінансово-економічних показників, логістичний контролінг, контролінгова інформація, стратегія.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Продукція машинобудування є технічним забезпеченням підприємств, тому безпосередньо впливає на їхній економічний розвиток. Необхідність у дослідженні та покращенні роботи даного виду промисловості полягає і в тому, що в розвинених країнах світу частка продукції машинобудівної промисловості від загальної промислової продукції становить 30-55% [1], коли в Україні тільки 9,81%, що в 3-6 разів менше. Тобто, існує потреба в пошуку «вузьких місць», у їхньому аналізі та вдосконаленні функціонування машинобудування для покращення загальноекономічного результату. Значну частину успіху будь-якого підприємства займає логістика, яка має суттєву частку в собівартості продукції, а також впливає на конкурентоспроможність підприємств, забезпечуючи необхідний рівень запасів сировини чи готової продукції, вчасну та з мінімальними витратами доставку тощо. Ми пропонуємо покращити функціонування машинобудівних підприємств шляхом впровадження стратегічного логістичного контролінгу. Тому, необхідно чітко встановити поняття стратегічного логістичного управління, визначити місце контролінгу в даному управлінні та продемонструвати способи отримання необхідної для стратегічного планування інформації задля впровадження ефективних змін в логістичних процесах машинобудівних підприємств.

Враховуючи новизну логістичного контролінгу для України, існує гостра потреба у теоретичному та практичному надбанні щодо сутності логістичного контролінгу та інструментів, методів реалізації і результатів, які можна отримати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням логістичного контролінгу займалися такі науковці як Н. Ю. Шейнер [2, с. 316], А. Цевелев і С. Цевелев [3, с. 27], І. Ланге, О. Шнейдер, А. Ларсон та А. Мінкус [4, с. 18], які розглядали сутність концепції [4, с. 18], чи розділяли її на рівні прийняття управлінських рішень: стратегічний, тактичний та оперативний [3, с. 27] тощо. Існує ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, які приділили увагу дослідженню та аналізу машинобудівної промисловості: І. С. Левик [5, с. 84], Я. В. Демків [6], Загорєцька О. Я. [7, с. 83-89], Коць О. О. [8, с. 48-50], О. М. Чупир [17]. Однак, у наукових працях увага акцентувалась на потенціалі машинобудівних підприємств [5, с. 84], на шляхах управління ризиками [8, с. 48-50] тощо. А ми прагнемо продемонструвати способи отримання контролінгової інформації для її подальшого використання в процесі стратегічного управління логістичними процесами машинобудівних підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У наведених наукових працях немає поєднання стратегічного управління та логістичної діяльності підприємств. Також, в вище згаданих працях не приділено уваги способам отримання інформаційної бази для складання стратегічних логістичних планів чи для ефективного стратегічного управління логістикою, що потребує детального вивчення та дослідження.

Мета статті. Метою написання статті виступає демонстрація шляхів отримання необхідної інформації для її використання в процесі стратегічного управління логістичною діяльністю машинобудівних підприємств.

Основними завданнями виступають:

- Визначення сутності стратегічного логістичного управління, та встановлення місця контролінгу в даному процесі.
- Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища підприємств.
- Виявлення основних проблем функціонування логістики промисловості.
- Вибір альтернативних стратегій логістичного управління.

Виклад основного матеріалу. Стратегічне управління логістичною діяльністю підприємств – це управлінський процес, за допомогою якого відбувається формування логістичних стратегій та управління ними для забезпечення ефективного функціонування логістики як всередині підприємства (внутрішнє середовище) так і поза його межами (зовнішнє середовище).

Порядок проведення стратегічного логістичного управління та одночасне застосування контролінгу наведено на рис. 1.

На рис. 1 показано, що стратегічне управління передбачає безперервний процес вивчення логістичних операцій, їхнього внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування та побудову актуальних планів діяльності. Причому ефективність усіх процесів безпосередньо залежатиме від контролінгу, який проводиться на всіх етапах стратегічного управління з метою виявлення допущених недоліків та негайному їхньому усуненні з мінімальними збитками.

Стратегічне логістичне управління – це замкнений процес, що пояснюється динамічними та постійними змінами ринку функціонування, а відповідно і внутрішнього середовища існування. А контролінг дозволяє забезпечити керівництво вчасною інформацією про відповідність фактичних показників плановим і, як наслідок – висновками про доречність стратегічних планів у зв'язку зі змінами в середовищах. Це дозволяє уникнути

неефективних витрат та вчасно змінити напрямок руху.

Рис. 1. Місце контролінгу в процесі стратегічного логістичного управління [власна розробка]

Аналіз логістичної діяльності машинобудування слід розпочати з «кабінетних досліджень» та зібрати якомога більше інформації про промисловість загалом та її логістичну діяльність зокрема як в Україні так і за кордоном (для порівняння). Застосування конкретних інструментів дозволить отримати згруповану основну інформацію, яка необхідна для прийняття стратегічних та оперативних рішень. Саме таку інформацію дозволяє отримати логістичний контролінг.

Існує велика кількість інструментів стратегічного логістичного контролінгу, такі як BSC (збалансована система показників), SWOT-аналіз (аналіз сильних та слабких сторін підприємства, його можливостей і загроз), «теорія обмежень» (пошук «вузьких місць» та їхнє усунення) та ін.

Одним із інструментів як стратегічного так і оперативного контролінгу є PEST-аналіз підприємства [9, с. 128].

PEST-аналіз – це аналіз політико-правових, економічних, соціокультурних та технологічних факторів впливу на підприємство [10, с. 69, 9, с. 128, 11, с. 10, 12, с. 113].

Ми пропонуємо застосувати PEST-аналіз для отримання інформації про вплив зовнішнього середовища на логістичну діяльність, який задовольняє наші цілі. Етапи проведення PEST-аналізу наведені на рис. 2.

Найважливіший і найскладніший етап проведення PEST-аналізу – це визначення переліку найвпливовіших факторів зовнішнього середовища на логістику машинобудування України. Л. І. Пугіна та

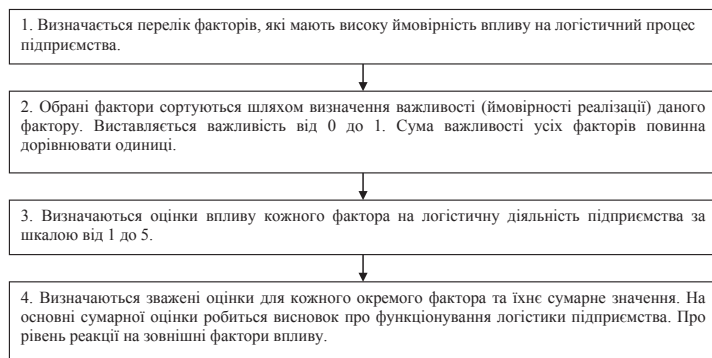

Рис. 2. Етапи проведення PEST-аналізу

Джерело: власна розробка на основі [13, 14, с. 230]

Є. В. Радіонова пропонують застосовувати PESTE-аналіз, тобто враховувати екологічний фактор впливу на машинобудування [15]. На нашу думку, враховуючи, що сьогодні більшість країн Європи спрямовують свою діяльність в сторону збереження екології (наприклад, прийняли стандарти, які стосуються кількості вмісту шкідливих речовин у вихлопних газах, а логістична діяльність безпосередньо залежить від транспортування продукції), то врахування екологічного фактору впливу є необхідним в процесі проведення аналізу.

На машинобудівну промисловість країни припадає 3308,7 млн. грн. або 90% від загального додатного чистого прибутку промисловості, тоді як частка додатного чистого прибутку промисловості по підприємствах цілої країни становить 85%. Машинобудівна промисловість України відіграє значну роль у формуванні економічної ситуації в країні. Обсяг реалізованої продукції машинобудівної промисловості у 2013 році становив 1111268,8 млн. грн., що відповідає 76,38% загального ВВП країни. Частка реалізованої продукції машинобудівною промисловістю у промисловості країни становить 9,81%, у ВВП – 7,49% [16].

В Україні існує великий комплекс машинобудівних заводів – починаючи від виробництва мітчиків, плажків (ПАТ «Львівський завод штучних алмазів і алмазного інструменту»), завершуючи виробництвом телевізорів, автомобілів, вагонів (ТзОВ «Завод Електронбутуприлад», ПАТ «Запорізький автомобільний завод», ПАТ «Крюківський вагонубудівний завод»). Проте, більшість продукції українських машинобудівних заводів не відповідає світовим стандартам якості або не може конкурувати по ціні, тому і не має своєї ніші на світовому ринку [1, с. 360-370]. Логістична діяльність є одним із факторів впливу як на ціну так і на якість до-, підчас та після продажного обслуговування, що визначає конкурентоспроможність продукції.

PEST-аналіз макросередовища логістичної діяльності машинобудування дозволяє виділити найвпливовіші фактори зовнішнього середовища (табл. 1).

Виділені фактори в процесі PEST-аналізу дозволяють сформулювати уявлення керівництва про можливості і загрози, які чекають на логістичну діяльність, проте, для прийняття ефективного рішення необхідна інформація і про внутрішнє середовище підприємства.

Для цього ми провели фінансово-економічний аналіз машинобудівних підприємств та їхньої логістичної діяльності. З метою зменшення обсягу даних, які необхідно опрацювати та спрощення аналізу ми частково застосували метод індукції. Ми розглянули 9 вітчизняних підприємств, 8 з яких входять до переліку п'ятдесяти найуспішніших машинобудівних підприємств України [17], а ПАТ «Львівський завод штучних алмазів і алмазного інструменту» – це глибше досліджуване підприємство з метою впровадження стратегічного логістичного контролінгу на даному підприємстві. В результаті аналізу було отримано наступну інформацію:

- по-перше, багато машинобудівних підприємств частину своєї продукції експортувало в Росію – 42% експорту машинобудівної продукції [1] (наприклад, ПАТ «Львівський завод штучних алмазів і алмазного інструменту»), а політична ситуація між двома країнами сьогодні дуже складна, як в Україні так і в Росії відбувається «бойкотування» російських і українських товарів відповідно;
- по-друге, дуже низький рівень оновлення основних засобів. Сьогодні, на досліджу-

ваних підприємств машинобудівної галузі, середній ступінь зносу основних засобів становить 48,76%, це при тому, що 8 з 9 досліджуваних підприємств входять в топ 50 найуспішніших машинобудівних підприємств України. Наприклад, ступінь зносу основних засобів ПАТ «Львівський завод штучних алмазів і алмазного інструменту», який не входить в топ 50 найуспішніших машинобудівних підприємств України, становить 78,77% [на основі 18]. Це безпосередньо впливає на якість виготовлюваної продукції та якість логістичного обслуговування;

– по-третє, надто низькі витрати машинобудівної галузі на інноваційні дослідження 2,54 млн. грн., що становить тільки 0,0023% від загального обсягу реалізованої машинобудівної продукції у 2013 році [16]. Тому і продукція машинобудівної галузі застаріла і неконкурентоспроможна в світі та логістичні процеси в тому числі.

– по-четверте, низьке значення (в межах 0,08-0,35) і поступове зменшення коефіцієнту рентабельності власного капіталу машинобудівних підприємств і відповідно високий період окупності капіталу. Низьке значення коефіцієнту рентабельності власного капіталу створює негативні умови для залучення зовнішнього капіталу;

– по-п'яте, коефіцієнт фінансової стабільності капіталу показав, що підприємства недостатньо використовують позичкові кошти для розвитку виробництва і на покращення логістичних процесів. Що негативно відображається на конкурентоспроможності підприємств.

Основні узагальнені фінансово-економічні показники машинобудівних підприємств та їхніх логістичних процесів наведені в табл. 2.

Загалом по підприємства високий період окупності власного капіталу, що відлякує інвесторів, особливо в умовах сьогодишньої кризової ситуації, коли неможливо з високою ймовірністю передбачити майбутні політичні події. А коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує дуже низькі значення, тоді як підприємці повинні були б прагнути до його максимізації. По більшості підприємств дуже низьке значення коефіцієнта оборотності запасів. Тобто, занадто висока кількість грошових ресурсів закладена в запаси і не приносить прибутку, фінансові ресурси використовуються неефективно – це невдало організовані логістичні процеси: занадто високий рівень запасів може бути пов'язаний з погано налагодженими відносинами з постачальниками, з помилковим врахування попи-

ту на продукцію, запуск виробництва потребує значних фінансових витрат, погані зв'язки з дилерами, дистриб'юторами тощо.

Таблиця 1

Найважливіші фактори макросередовища машинобудування України

Назва фактора	Важливість фактора	Оцінка впливу	Зважена оцінка	Напрямок впливу*
Введення в дію закону про воєнний стан в Україні.	14,63	5	73,17	-
Девальвація гривні.	14,23	5	71,14	-
Настання економічної кризи в Україні.	14,23	5	71,14	-
Виникнення проблем з енергопостачанням.	13,82	5	69,11	-
Зміна законодавства України для розвитку підприємництва, машинобудування.	11,38	5	56,91	+
Зниження купівельної спроможності споживачів.	12,6	4	50,41	+
Вигідне територіальне розташування машинобудівних підприємств.	9,76	5	48,78	+
Вигідне розташування підприємств виробників.	9,35	5	46,75	+
Зважена інтегральна оцінка	100	-	487,4	-

*Позитивний напрям впливу позначається «+», негативний – «-».

Джерело: власна розробка автора

Аналіз логістичних процесів машинобудування України показав нестабільний розвиток логістики в промисловості, неефективне використання фінансових ресурсів підприємств, невдало організовані логістичні процеси тощо. Проте, у вітчизняних виробників є деякі переваги: вдале місце розташування більшості підприємств-виробників матеріалів, достатнє ресурсне забезпечення, вдале місце розташування відносно європейського ринку.

Таким чином, враховуючи всі зовнішні фактори впливу та стан внутрішнього середовища можна визначити стратегію розвитку логістики машинобудування. Але, будь-які логістичні процеси є частиною загальнопромислових, збутових, постачальницьких

Таблиця 2

Основні узагальнені фінансово-економічні показники машинобудівних підприємств та їхніх логістичних процесів у 2013 р.

Назва підприємства / показника	ПАТ «Мотор Січ»	ПАТ «Запорізький автомобільний завод»	ЗАТ «Новокраматорський машинобудівний завод»	ПАТ «Азовмаш»	ПрАТ «Науково-виробнича компанія «Гірничі машини»	ПАТ «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання ім.М.В.Фрунзе»	ДП «Антонов»	ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»	ПАТ «Львівський завод штучних алмазів і алмазного інструменту»
Коефіцієнт фінансової стабільності капіталу	3,23	0,61	6,64	14,42	0,03	0,32	1,83	1,91	3,15
Період окупності власного капіталу	7,01	3,56	16,46	77,33	5,33	6,38	99,32	8,16	-
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,14	0,28	0,06	0,01	0,19	0,16	0,01	0,12	-
Коефіцієнт оборотності запасів	1,07	1,47	1,73	15746	5,3	- 1,25	2,11	4,01	-
Термін оборотності запасів	342	248	210	0,023	69	- 293	173	91	-

Джерело: власна розробка автора

процесів промисловості. Тому логістична стратегія обов'язково повинна відповідати загальній стратегії. Враховуючи всю інформацію про зовнішнє в внутрішнє середовище можна обрати логістичну стратегію низьких витрат або логістичну стратегію диференціації (продукція повинна бути в тому місці і в той час, що вимагає клієнт), стратегія ліквідації (зменшення) запасів. Для визначення відповідності логістичної стратегії на всіх етапах: пошуку, планування, впровадження, реалізації необхідно застосовувати контролінг для зменшення неефективного управління та непотрібних витрат.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Стратегічне логістичне управління з постійним застосуванням контролінгу на всіх етапах управління є необхідним рішенням для покращення логістики машинобудування України.

Аналіз продемонстрував критичний стан підприємств машинобудування: дуже високий рівень зносу основних засобів, низька рентабельність, нестабільність розвитку логістики підприємств ма-

шинобудівної галузі, економічна криза в країні, складна політична ситуація. Проте існують і певні переваги. Усі ці фактори були враховані в процесі вибору альтернативних варіантів логістичної стратегії управління, до яких було віднесено логістичну стратегію низьких витрат, логістичну стратегію диференціації та стратегію ліквідації запасів. Також, повнота отриманої інформації, здобута в процесі застосування обраних видів аналізу зовнішнього і внутрішнього середовища показала ефективність використання PEST-аналізу для дослідження зовнішнього середовища та аналізу фінансово-економічних показників для вивчення стану внутрішнього середовища. Дана інформація може служити як для побудови логістичної стратегії так і як контролінгова інформація для контролювання та регулювання логістичного стратегічного управління. Обрана тема, в умовах сьогоденної економічної кризи в країні набула ще більшої актуальності та потребує більш детального вивчення і дослідження.

Список літератури:

1. Латишев К. О. Інструменти підвищення конкурентоспроможності машинобудівного підприємства / К. О. Латишев // Економічний аналіз. – 2013. – № 3. Том 14. – С. 101-107.
2. Шейнер Н. Ю. Функциональные зоны логистического контроллинга цепей поставок целлюлозно-бумажной продукции / Н. Ю. Шейнер // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. – Санкт-Петербург: И-во Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена, 2008. – № 61. – С. 314-318.
3. Цевелев А. Логистический контроллинг показателей МТО железнодорожного транспорта / А. Цевелев, С. Цевелев // Риск: ресурсы, информация, снабжения, конкуренция. – М.: И-во Институт исследования товародвижения и конъюнктуры оптового рынка, 2013. – № 1. – С. 26-32.
4. Lange I. Logistics controlling concept for benchmarking service delivery performance / I. Lange, O. Schneider, A. Larsson, A. Minkus // Learning the theory of constraints with a Dice game. – Espoo (Finland): International workshop of the IFIP WG 5.7 on experimental interactive learning in industrial management, 2005. – 5-7 June. – P. 18-27.
5. Левик І. С. Стратегічний потенціал машинобудівного підприємства: суть та елементи / І. С. Левик // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: [збірник наукових праць] / відповідальний редактор О. Є. Кузьмін. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 81-88.
6. Демків Я. В. Аналіз високотехнологічного виробництва у машинобудуванні України / Я. В. Демків // Логістика. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2008. – С. 172-181.
7. Загорецька О. Я. Обґрунтування нормативного значення рентабельності продукції для машинобудівних підприємств / О. Я. Загорецька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління, 2009. – № 640. – С. 83-89.
8. Коць О. О. Аспекти управління ризиками на рівні всього підприємства у машинобудуванні / О. О. Коць // Культура народів Причорномор'я. – 2008. – № 126. – С. 48-50.
9. Остапенко Т. М. Класифікація інструментів (методів) контролінгу витрат / Т. М. Остапенко // Економіка: реалії часу. Інновації. Інвестиції. Конкурентоспроможність. – 213. – № 5(10). – С. 125-130.
10. Давыдова Л. В. Выбор финансовой стратегии предприятия на основе факторного анализа финансовой среды / Л. В. Давыдова, Н. Н. Соколова // Вестник ОрелГИЭТ. Экономика предпринимательства. – 2010. – № 3(13). – С. 68-73.
11. Росянова Т. С. Структурный и семантико-когнитивный анализ английской терминологии маркетинга / Т. С. Росянова // Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – Санкт-Петербург: «Санкт-Петербургский государственный университет экономики и финансов», 2012. – 24 с.
12. Вовк І. П. Особливості впровадження заходів ресурсозбереження та методика визначення їх ефективності на машинобудівних підприємствах в контексті ресурсономії / І. П. Вовк // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2012. – № 4. – С. 107-117.
13. Кушнир І. В. Стратегічний менеджмент [Електронний ресурс] / І. В. Кушнир – Режим доступу до ресурсу: <http://zачетка.pf/book/3811/153268/PEST-анализ%20микросреды%20-предприятия.html>
14. Peng G. C. A. Using PEST analysis as a tool for refining and focusing contexts for information systems research / G. C. A. Peng, M. V. Nunes // 6th European conference on research methodology for business and management studies/ – 2007. – P. 229-236.
15. Пугина Л. И. Современные аспекты стратегического управления на предприятии / Л. И. Пугина, Е. В. Радионова // Ученые записки. Роль и место цивилизованного предпринимательства в экономике России, 2011. – № 28. – С. 36-68.
16. Державна Служба Статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrstat.org/uk>
17. 50 ведущих компаний Украины-2012 / Издательский дом Коммерсантъ Украина, 2013. – С. 8-9.
18. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://smida.gov.ua/>

Русановская О.А.

Национальный университет «Львовская политехника»

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ БАЗЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ЛОГИСТИЧЕСКОГО КОНТРОЛЛИНГА МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Аннотация

Установлено сущность стратегического логистического управления. Обнаружено место контроллинга в пределах данного управления. Проведено исследование логистики машиностроительной промышленности Украины. Продемонстрировано сочетание PEST-анализа и анализа финансово-экономических показателей предприятия как способа получения исходной контроллинговой информации о функционировании промышленности или предприятия и логистических процессов в них. Определены основные виды логистических стратегий в современной ситуации.

Ключевые слова: стратегическое управление, контроллинг, PEST-анализ, анализ финансово-экономических показателей, логистический контроллинг, контроллинговая информация, стратегия.

Rusanovska O.A.

National University «Lviv Polytechnic»

FORMATION OF INFORMATION FRAMEWORK OF STRATEGIC LOGISTICS CONTROLLING THE ENTERPRISES OF MACHINERY

Summary

The essence of strategic logistics management established. Found a place of controlling within this administration. A study of logistics engineering industry of Ukraine developed. Demonstrated combination PEST-analysis and financial economic analysis as a process for the initial controlling information on the operation of industry or business and logistics processes them. The main types of logistics strategies in the present situation detected.

Keywords: strategic management, controlling, PEST-analysis, financial and economic indicators, logistics controlling, Controlling information strategy.

УДК 658.012:005.95

ПРАКТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОСОБЕННОСТЕЙ УПРАВЛЕНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННЫМ ПОВЕДЕНИЕМ ПЕРСОНАЛА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Руссиян Е.А., Дорофеева А.А.

Институт экономики промышленности
Национальной академии наук Украины

Проведение анализа показателей рынка труда Украины. Систематизированы факторы организационного поведения персонала на промышленных предприятиях. К основным факторам организационного поведения персонала отнесены: внешние экономические и социальные, индивидуальные, мотивационные, организационные аспекты управления персоналом, психологический климат в коллективе и стиль управления, управленческие аспекты организации труда. Выделены проблемы управления организационным поведением персонала на отечественных предприятиях. Неэффективность практики мотивации персонала является ограничением при формировании системы управления организационным поведением на предприятии.

Ключевые слова: рынок труда, организационное поведение, персонал, мотивация, факторы, предприятие.

Постановка проблемы. Для отечественного рынка труда характерным является наличие таких тенденций: снижение численности штатного персонала по видам экономической деятельности, по промышленности, её отраслям и регионам; несоответствие спроса и предложения кадров в разрезе профессионально-квалификационных групп; сокращение занятости по промышленности при росте потребностей в персонале; выбытие персонала превышает прием по видам экономической деятельности, промышленным регионам и отраслям промышленности; высокие уровни молодежной безработицы и неформальной занятости и т.д. Все это подтверж-

дает неравномерность развития рынка труда. Причины несбалансированной обеспеченности персоналом в тех или иных видах деятельности, а также отраслях промышленности и регионах могут быть обусловлены размером и структурной заработной платы, а также неэффективностью управления организационным поведением персонала предприятий. Данные тенденции также могут быть связаны с низким уровнем межрегиональной мобильности персонала и неэффективностью его мотивации и стимулирования, а также особенностями управления организационным поведением персонала на промышленных предприятиях.